

ÚJ VILÁG TEREMTÉSE

Iljin neye nem ismeretlen az olvasók előtt. Irásai hű tükrét adják a hivatása magaslatára emelkedett szovjet dolgozó új világának és Iljin mintaképül szolgálhat azoknak, akik az események megfejtésében igazán a népnek írnak.

Könyve, melyet magyar nyelven most jelentetett meg a »Híd« nem regény, de nem is száraz beszámoló. Egyszerű beszélgetés az olvasóval. Témája korunk legfontosabb problémája: a Szovjet Szövetség ötéves gazdasági terve. — Tételeit nem magyarázatokhoz kötött grafikonokkal, vagy számokban gazdag táblázatokkal igazolja. Olyan ez a könyv, mint egy színes, lebilincselő előadás. Kérdez és felel. Ahogy a sorok elhúzódnak az olvasó szemei előtt ösztönös a bólogatás. Az olvasó bólogat, mert Iljin helyette válaszol, az ő gondolatait adja vissza, ugyanazokat, melyek mindig ott motoszkáltak a fejében anélkül, hogy valaha is odajutott volna, ilyen tökéletes formában igazolhassa állításait.

Tételezzük fel, hogy az olvasó ismeri a termelés visszahatását a történelmi fejlődésre, az árútermelés szülte szabadverseny hazug reklámtrükkjeit, a vállalatok egymásközötti késhegyre menő harcát a piacokért és nyersanyagforrásokért, a válságok eredeti okait és következményeit. Ebben az esetben regény a könyv, olyan regény, melynek nincsenek főhősei, de színe és művészi feldolgozása tökéletesen érzékelteti a fent sorolt tételek igazságát és súlyát.

Ha ezek a tudományos tételek ismeretlenek az olvasó előtt, ki mindaddig csak a szépirodalom-

hoz kötötte magát, úgy egyszerre egy egészen új világba kerül. Szalad az első könyvtárba, hogy kiegészíthesse ismereteit ezen a téren, melyet eddig is csak ezért hanyagolt el, mert nem olvasta ezt a könyvet.

Az első rész a tőkésrendszernek azzal a szakaszával foglalkozik, mely már jóval meghaladta ifjúkorát. Érvei anyyra meggyőzőek, annyira kézzelfoghatóak, hogy e termelőrend megmentésére, vagy legalább elmúlásának lassúbbátételére egyetlen gondolat nem marad. Mondataiban nincs erőszakos igyekezet az olvasó meghódítására. Kérdez, kérdései nyugodtan vonulnak át az értelmen és válasza minden esetben fedi az olvasó válaszát.

A fejezet végén világos a tegnap zsákutca jellege. Iljin nem hívja az olvasót, de az természetesnek tartja, hogy vele kell haladnia. Az egyetértés tökéletes: *»A világ összes vállalatait egyetlen általános és észszerű szervezetbe tömöríteni mindaddig nem lehet míg a tőkésrendszer el nem tűnt, s amíg a szocialista rendszer ki nem épült, mert az általános tervgazdálkodást a tőkésrendszerrel összhangba hozni nem lehet«.*

A forradalom mélyszántása végighúzódik a cár országán és kiforgatja a földből a terméketlen elősdiéket. Megszületnek a szocialista tervgazdálkodás feltelei. Iljin érzékelteti a felelősséget a nép és az egész haladó történelem iránt, tudatja, hogy ezek valami nagyot várnak az új rend építőitől. Megindul, hogy megismerje hazáját.

Az olvasó elválaszthatatlanul vele marad.

»... Gazdag ország! — Földje, erdői, vasa, széne, naftája van.

Mind ezek a kincsek kihasználatlanok. Tétlenül hevernek a napon, vagy pihennek a föld féltékeny gyomrában...

»...Gazdag ország! — Hatalmas folyók szelik át a testét, s nyitott pusztái felett feltartóztatlanul rohannak végig az erőtől duzzadó szelek. Külövtatok milliói vesznek el pajzán játékkal, bárha minden igábatórással minden lóerő dús kenyér-hozadékot adna...

»...Gazdag ország! — Lomha mocsarak bűzlenek a napraforgók hivatott helyén, míg más hol egész tartományok sorvadnak üdítő öntözésre várva...

»...Gazdag ország! — Erős, fejlődőképes népe van, de lelki-ségén makacs vakorozda ül: az iskolanélküliség és az értelem kincs hiánya...

Iljin természetessé teszi az »új« utáni vágyat. Senki még nem lepődik, mindenki úgy látja, de kellett Iljin, hogy hangot adjon a képzeletnek. Mindenki látja, mindenki érzi, hogy meg kell építeni az új világot.

Elindítjuk hát a kutatókat... Meghódítjuk a szeleket számlatorokkal és a vizeket turbinákkal...

Munkába kényszerítjük aholt anyagot, s szénbányáink, tőzegtelepeink meghatszorozzák hozadékukat...

Megszervezzük a villanyáram hazáját és gigászi méretű erőtelepeink üzemekhez, világításunkhoz szinte ingyen szolgáltatják az energiát...

Harcolunk a fémért és megteremtjük nehéziparunkat...

Gépiparunk megteremtéséért gépeket építünk...

Szolgánkká tesszük a földet kémiai üzemekben termelt műtrágyával.

Iparosítjuk mezőgazdaságun-

kat és dolgozótársaink javára traktorvontatta eke hasítja a szteppék szűz földjét...

A rónákra csillogó vasútvonalakat fektetünk, hajózható csatornákat ásunk, s közelebb hozzuk egymáshoz a bányákat, az üzemeket, a városokat. Legyőzzük a kilométereket...

...megteremtjük az új embert. Nem bérrabszolgát, vagy a faszterek munkakerülő aszfaltbetyáriját. Embert, kibentudatos hivatás, kinél a munka nem teher, hanem nemes kultusz, mint hogy természetes benne jólléte, mint munkájából eredő kétségbevonhatatlan joga...

A sorok között nem lappang valószínűtlenség és főleg nem tátong ür. Az alap, melyet Iljin az értelemben épít, betonépítményt kér. Nem tér ki a nehézségek felsorolása elől sem, de adja leküzdésüket is éppen úgy, mint ha az olvasó adta volna. Egyetlen felesleges szava sincs, s egyetlen szükséges mondat nem marad ki belőle. — Ha barát olvassa, dagad a melle: »igen, ez így van jól«, ha kétkedő, az sem mondhat mást csak azt: »igen, ez másként nem lehet!«

Az utószó nélküli a színeket. Számokba merevedett biztatás a kishitűek, a hamar kifáradók felé: statisztikák, gazdag számoszlopok. Az olvasó nem csodálkozik nagyságukon. Természetesnek tartja azokat, mint ahogy Iljin minden betűje természetes, magától értetődő, mindenki által hozzáférhető.

A művet különösen széppé teszi a szemléltető ábrák nagyvonalúsága, mely talán még az írástudatlanok előtt is felfoghatóvá teszi a népszerűsítő szovjet irodalomnak ezt a valóban remekművét: Iljin »Az új világ teremtését«.

Lukács Gyula